

Miljöersättning för skyddszoner 2020

Du kan få ersättning för att anlägga skyddszoner längs vattendrag och för anpassade skyddszoner. Syftet med ersättningen är att minska ytavrinning, erosion och läckage av fosfor och andra näringsämnen från åkermark. Skyddszoner minskar risken för att växtskyddsmedel hamnar i sjöar och vattendrag.

Så söker du ersättningen och gör ändringar

För att få ersättning behöver du ha ett åtagande. Det betyder att du åtar dig att sköta din mark eller dina djur enligt vissa villkor.

Du söker åtagande och utbetalning i e-tjänsten SAM Internet. När du har fått ditt åtagande behöver du ansöka om utbetalning varje år. I SAM Internet visar vi beslutade uppgifter om ditt åtagande. Ifall ditt åtagande från tidigare år inte är beslutat än visar vi i SAM Internet de uppgifter om åtagandet som du redovisade när du ansökte om åtagandet.

Sista dag att söka 2020 är den 8 april. Om din ansökan kommer in efter den 8 april minskar vi din ersättning med 1 procent per arbetsdag som ansökan är försenad. Om ansökan kommer in efter den 4 maj får du ingen ersättning alls 2020.

Om du ska söka jordbrukarstöd för första gången så behöver du kontakta din länsstyrelse för att få ett kundnummer.

Ändra i din ansökan

Du kan ändra vissa saker i din ansökan eller i ditt åtagande. De flesta ändringar kan du göra fram till och med 15 juni. Om du vet att du behöver ändra något ska du göra det så snart som möjligt. Om vi eller länsstyrelsen hittar fel i din ansökan, eller om du får en kontroll, är det bara i undantagsfall du får göra ändringar.

Du måste ha ett åtagande

För att få miljöersättning måste du ha ett åtagande. Ett åtagande innebär att du åtar dig att sköta din mark eller dina djur enligt villkoren för ersättningen i 5 år. När du utför ditt arbete enligt dessa villkor, utför du den miljötjänst som du kan få ersättning för.

Åtagandet innebär att du måste följa de villkor som gäller för ersättningen varje år under hela 5-årsperioden. Du måste följa villkoren som gäller oavsett om du söker utbetalning eller inte. Åtagandet börjar den 1 januari det år som du gör din ansökan och slutar den 31 december det sista året i 5-årsperioden.

Minsta belopp för utbetalning är 1 000 kronor. Det betyder att om du söker ett åtagande med så liten omfattning att du inte kommer upp i 1 000 kronor per ersättning, får du inget åtagande.

Mark du kan få ersättning för

Du kan få ersättning för skyddszoner som ligger på åkermark i nitratkänsligt område. Nitratkänsliga områden finns i södra Sverige. Det är områden där det finns vattendrag och sjöar som är känsliga för kväveföroreningar som orsakas av jordbruket.

Karta över nitratkänsliga områden

Karta över nitratkänsliga områden, markerade med rosa färg. Runt Väneren, hela västkusten, Skåne, Blekinge, Öland, Gotland, delar av Östergötland, Södermanland, Uppland och nordvästra Småland. Klicka på bilden för att se en större version.

Skyddszon mot vattendrag

En skyddszon mot vattendrag är en vallbesädd zon utmed ett vattenområde. Ett vattenområde är ett område som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd. Det kan till exempel vara ett dike som är vattenförande någon del av året, en sjö eller en damm.

Skydds zonen ska ligga på åkermark i direkt anslutning till vattenområdet. Mellan skydds zonen och vattenområdet får det inte finnas för mycket träd och buskar. Det är tillåtet med spridda träd och buskar men det får inte vara skog eller liknande täta träd områden.

Anpassad skyddszon

En anpassad skyddszon är en vallbesädd zon som ska ligga på erosionsbenägen mark, mark som riskerar att få skador i markstrukturen av vägsalt eller på mark som riskerar att översvämmas. Det kan till exempel vara mark i anslutning till ytvattenbrunnar eller i svackor på åkermark. Om du ansöker om ett åtagande för anpassade skydds zoner bedömer länsstyrelsen om din mark uppfyller villkoren för detta. De gör bedömningen vid ett fältbesök eller utifrån dokumentation från ett tidigare fältbesök.

SAM Internet visar om din mark ligger i ett nitratkänsligt område

I SAM Internet kan du se om din mark ligger i ett nitratkänsligt område om du klickar på Visa blockinformation under fliken Block i Karta och Skiften.

Villkor för ersättningen

De här villkoren behöver du följa för att få full ersättning. Ta kontakt med din länsstyrelse om du inte kan uppfylla villkoren i åtagandet.

Skydds zonen ska vara minst 100 kvadratmeter

Dina skydds zoner ska sammanlagt vara minst 0,10 hektar, men varje enskild skydds zon får vara mindre så länge den är minst 100 kvadratmeter.

För att du ska få ersättning för en skydds zon mot vattendrag ska den vara minst 6 meter bred och maximalt 20 meter bred.

Skydds zonen ska bestå av rätt grödor

- Skydds zonen ska bestå av vallgräs eller vallgräs i blandning med vallbaljväxter. Högst 15 viktprocent av utsädesblandningen får bestå av vallbaljväxter.
- Du får också så in fröblandningar som gynnar insekter i din skydds zon.
- Du ska så med en utsädesmängd som är normal för arten och syftet med odlingen. Du ska så skydds zonen senast sista sådatum det första året som ditt åtagande gäller. Sista sådatum är 30 juni. Om du inte har hunnit så innan sista ändringsdag, så måste du ändå ange i din SAM-ansökan senast sista ändringsdag vad du har för avsikt att odla.

Om du redan har en etablerad skydds zon med bra gröda behöver du inte så om den innan du går in i ett nytt åtagande. Tänk på att skydds zonen ska ligga obruten på samma mark så länge åtagandet gäller, vilket innebär att grödan måste vara tillräckligt bra för att hålla under hela denna period.

Sköt marken på rätt sätt

När du har anlagt en skydds zon får du:

- Skörda eller putsa växtligheten på skydds zonen, men inte tidigare än den 1 juli. Ta bort den avslagna växtligheten om den kan skada växtligheten på skydds zonen.
- Låta beta växtligheten på skydds zonen under hela betessäsongen.

Däremot får du inte gödsla eller använda växtskyddsmedel på skydds zonen. Länsstyrelsen kan tillåta att du kan putsa växtligheten på skydds zonen före den 1 juli för att minska spridningen av främmande arter som hotar den biologiska mångfalden.

Din skydds zon ska ligga obruten på samma mark så länge åtagandet gäller. Om det uppstår skador eller om delar av skydds zonen dött ska du reparera skydds zonen så snart som det är lämpligt.

Du ska se till att växtligheten inte skadas på skydds zonen. Du får inte jordbearbeta skydds zonen under åtagandeperioden förutom det sista året i åtagandet och då efter det datum när du får lov att bryta skydds zonen. Vid dikningsarbeten får du dock lägga jordmassor på skydds zonen och vid täckdikning av ett intilliggande skifte får dikena gå igenom skydds zonen. Men i båda dessa fall ska jordmassorna vara bortförda och skydds zonen växtlighet ska vara reparerad senast den 30 juni. Det innebär att om du täckdikar efter den 30 juni ska växtligheten vara reparerad senast den 30 juni året efter.

Du får bryta skydds zonen det sista året i ditt åtagande

Det sista året i ditt åtagande får du bryta skydds zonen. I Blekinge, Skåne och Hallands län får du bryta den tidigast den 20 oktober, i övriga län tidigast den 10 oktober.

Om du ska spruta kan du behöva dra tillbaka din ansökan om utbetalning

Det kan finnas lagkrav på att ha en skyddszon när du använder vissa växtskyddsmedel. Om du ska spruta en åker som ligger intill en sjö, å eller bäck, och du ska använda ett växtskyddsmedel som det krävs en skyddszon för behöver du dra tillbaka din ansökan om utbetalning för de skiftena. Du kan inte få ersättning för sådana skyddszoner. Du behöver dra tillbaka ansökan innan du börjar spruta.

Du drar tillbaka din ansökan om utbetalning genom att skicka brev till länsstyrelsen. Du kan också skriva det under Övriga upplysningar i SAM Internet.

Du måste uppfylla villkoren som gäller för ditt åtagande även om du inte söker utbetalning för marken.

På senare tid har vissa växtskyddsmedel fått ändrade villkor som innebär att de inte längre har krav på bevuxen skyddszon utmed vattendrag.

Det måste vara du som brukar marken

Det är du som brukar marken som kan ha rätt till ersättning. Du kan äga eller arrendera marken eller ha ett nyttjanderättsavtal med ägaren till marken.

Innan du går in i ett nytt åtagande bör du försäkra dig om att rätten att bruka marken gäller under hela tiden som åtagandet gäller. Om du inte äger marken försäkras du dig bäst genom att upprätta ett skriftligt avtal med markägaren.

Om du blir av med mark som ingår i ett pågående åtagande, bör du kontrollera om du kan föra över åtagandet på marken till den som tar över. Annars kan du bli skyldig att betala tillbaka ersättning eftersom det är ett krav att fullfölja de åtaganden som du har.

Följ tvärvillkoren och basvillkoren

För att få full ersättning måste du följa tvärvillkoren. Tvärvillkoren är regler som till exempel handlar om hur du ska sköta dina djur och din mark. De flesta tvärvillkoren är regler som redan finns i den svenska lagstiftningen eller i EU:s lagstiftning.

Basvillkor är tvärvillkoren plus de regler inom svensk lagstiftning som du måste följa för att få ersättningen. Om du uppfyller tvärvillkoren och villkoren för ersättningen så uppfyller du basvillkoren.

Så mycket pengar kan du få

Ersättningen är 3 000 kronor per hektar, både för skyddszoner mot vattendrag och anpassade skyddszoner.

Om pengarna inte räcker kan ersättningen sänkas

Den här ersättningen ingår i landsbygdsprogrammet, där det finns en viss summa pengar att betala ut varje år. Om pengarna skulle ta slut kan regeringen besluta om att begränsa ersättningarna. Det kan också bli aktuellt att sänka ersättningsbeloppen.

Utbetalning av ersättningen

Vi börjar betala ut ersättningen den 16 oktober 2020. Du får då en delutbetalning på 85 procent av beloppet. Resten av ersättningen får du som en slututbetalning. Den börjar vi betala ut den 4 december 2020.

Om du får en kontroll på din gård som visar att det finns skillnader mellan det du angett i din ansökan och verkligheten kan det leda till att du får din utbetalning senare än planerat.

Belopp som är lägre än 1 000 kronor per ersättning betalar vi inte ut.

När vi har fattat beslut om utbetalning kan du se hur mycket pengar du får på Mina sidor.

Kontroller och avdrag

Om du inte följer villkoren som gäller för ersättningen kan du få avdrag. Det är i första hand länsstyrelsen som kontrollerar att din ansökan stämmer med verkligheten, och att du följer alla villkor och tvärvillkor.

Länsstyrelsen genomför kontrollerna både när de handlägger din ansökan och vid eventuella besök på din gård. Du får oftast veta i förväg att du ska få besök av en kontrollant.

Du kan behöva betala tillbaka pengar

Om du inte fullföljer ditt åtagande kan du bli tvungen att betala tillbaka pengar. Länsstyrelsen har möjlighet att kräva tillbaka pengar upp till 10 år efter utbetalningen.

Om du drabbas av en oförutsedd händelse

Om du inte uppfyller villkoren för ersättningen slipper du i vissa fall att betala tillbaka de pengar som du har fått. Det gäller till exempel om det beror på fastighetsreglering eller en annan oförutsedd händelse, som till exempel översvämning eller vildsvinsskada.

Du ska anmäla den oförutsedda händelsen skriftligen till din länsstyrelse tillsammans med en redogörelse för vad som hänt. Det ska du göra inom 15 arbetsdagar från den dag du har möjlighet att göra det. Länsstyrelsen kan sedan ändra villkoren för ersättningen och till exempel anpassa ersättningen efter den skötsel som har varit möjlig.

Om du slutar med din jordbruksverksamhet kan länsstyrelsen besluta om att du inte behöver betala tillbaka ersättning som du redan har fått.